

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Ministerie van Financiën
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Ingediend op <https://www.internetconsultatie.nl/wetplanvanaanpakwitwassen>

Betreft: Reactie van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna NOB) en het Register Belastingadviseurs (hierna RB) op de internetconsultatie inzake het concept van de Wet plan van aanpak witwassen

Datum: 14 januari 2020

Geachte dames en heren,

Algemeen

NOB en RB hebben kennis genomen van de conceptregeling Wet plan van aanpak witwassen en de bijbehorende ontwerp toelichting. NOB en RB maken graag gebruik van de mogelijkheid hierop te reageren.

Gebrek aan doelmatigheid

NOB en RB ondersteunen de aandacht die de regering geeft aan het tegengaan van witwassen. NOB en RB constateren echter voor belastingadviseurs een disbalans in de verhouding tussen de al maar oplopende compliance-kosten en het nuttig effect daarvan. Dit komt doordat

- 1) alle categorieën van instellingen op één hoop worden gegooid;
- 2) de inzet van de overheid achterblijft.

Verschillende categorieën instellingen

In het onderhavige wetsontwerp worden belastingadviseurs op één hoop gegooid met banken. Volgens het jaarrapport 2018 van de FIU doen banken op jaarbasis bijna 600.000 meldingen van ongebruikelijke transacties, waarvan er ca 40.000 verdacht worden verklaard. Belastingadviseurs hebben ongeveer 300 meldingen gedaan, waarvan er 21 verdacht zijn verklaard. Dit verschil rechtvaardigt niet het zonder meer opleggen van dezelfde compliance-verplichtingen aan belastingadviseurs als aan banken, zoals in het onderhavige wetsontwerp gebeurt. NOB en RB pleiten voor compliance-verplichtingen per categorie van instellingen.

Achterblijvende overheid

De instellingen betalen op jaarbasis gezamenlijk naar schatting minstens 500 miljoen om te voldoen aan de compliance-vereisten. Bij non-compliance dreigen zeer zware boetes. Daar staat tegenover dat het Openbaar Ministerie zeer beperkte capaciteit heeft om opvolging te geven aan meldingen in de vorm van strafvervolgingen. De indruk wordt gewekt dat de overheid de strijd tegen witwassen en terrorismefinanciering vooral de zaak van

poortwachters vindt. NOB en RB zouden graag zien dat de overheid (veel) meer investeert in het Openbaar Ministerie, het Bureau Financieel Toezicht en de Financiële Inlichtingen Eenheid en flankerende diensten. Deze investering is noodzakelijk om de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering succesvol te doen zijn. Ook zou de overheid daadwerkelijk moeten meewerken aan de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering door de meldplicht uit te breiden tot overheidsorganen, overheidsinstellingen en overheidsbedrijven. Gedacht kan worden aan de Belastingdienst, uitkeringsinstanties en gemeentelijke instanties zoals grondbedrijven.

In het navolgende gaan NOB en RB in op de volgende onderdelen van het wetsontwerp:

- Verplicht onderzoek naar en navraag bij eerdere dienstverleners
- Verbod contante betalingen
- Transactiemonitoring uitbesteden aan een derde partij

Verplicht onderzoek naar en navraag bij eerdere dienstverleners

Voorgesteld artikel 9a Wwft

Het conceptwetsvoorstel introduceert de verplichting voor alle Wwft-instellingen om in het kader van een verscherpt cliëntenonderzoek te onderzoeken of de (aspirant-)cliënt op dat moment of in het verleden wordt of is bediend door een soortgelijke Wwft-instelling, dan wel een soortgelijke Wwft-instelling dienstverlening heeft geweigerd. Dit om vervolgens bij die andere Wwft-instelling navraag te doen naar gebleken integriteitsrisico's.

Onderzoek mogelijkheden informatie-uitwisseling

NOB en RB hebben kennis genomen van de brief van de minister van Financiën van 30 juni 2019 over de aanpak van witwassen. NOB en RB hebben begrepen dat er op verzoek van banken een onderzoek is gedaan naar de *mogelijkheden* van informatie-uitwisseling om de uitvoering van het cliëntenonderzoek door banken effectiever te maken. Er is overleg geweest met de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) en verschillende grote en kleinere banken. Ook zijn diverse gesprekken gevoerd met toezichthouders in de financiële sector, opsporingsautoriteiten en FIU-Nederland. Niet duidelijk is waarom dit onderzoek heeft geleid tot het opnemen van een *verplichting* voor *alle* Wwft-instellingen in het wetsontwerp.

Verplichting niet uitvoerbaar

Een algemene verplichting voor belastingadviseurs om te onderzoeken of een (aspirant-)cliënt ooit eerder diensten heeft gevraagd aan een andere belastingadviseur is niet uitvoerbaar. Er zijn naar schatting ca. 40.000 beroepsbeoefenaren werkzaam als belastingadviseur. Dit is een schatting, want belastingadviseurs zijn niet gereguleerd. Het is niet mogelijk deze allemaal aan te schrijven, voordat een aspirant-cliënt geaccepteerd kan worden.

Verplichting niet doelmatig

NOB en RB pleiten voor het behoud van het risk-based karakter van een (verscherpt) cliëntenonderzoek door de beroepsbeoefenaren (belastingadviseurs, accountants, advocaten of notarissen) of in ieder geval voor het behoud van het risk-based karakter van een (verscherpt) cliëntenonderzoek door belastingadviseurs. Een belastingadviseur kan zelf het beste bepalen

of in het kader van de gevraagde dienstverlening en het betreffende cliëntenonderzoek het doelmatig is om te achterhalen of bij de (aspirant-)cliënt een andere belastingadviseur betrokken is geweest. Zo zien NOB en RB bijvoorbeeld niet per definitie de meerwaarde van het uitwisselen van informatie met eerdere belastingadviseurs van cliënten zoals Tweede Kamerleden (naar wie een belastingadviseur wel altijd verscherpt cliëntenonderzoek moet doen) als aangifte Inkomstenbelasting gedaan gaat worden.

Verplichting niet duidelijk

Zoals hiervoor aangegeven is het niet uitvoerbaar alle belastingadviseurs te benaderen met de vraag of zij diensten hebben verleend of geweigerd aan de betreffende (aspirant-)cliënt. Onduidelijk is waaruit het onderzoek dan wel zou moeten bestaan. Is het bevragen van de (aspirant-)cliënt voldoende? Onduidelijk is hoe ver terug in het verleden het onderzoek naar dienstverlening door een soortgelijke instelling moet gaan. Onduidelijk is ook of het om soortgelijke dienstverlening moet gaan. Belastingadviseurs houden zich bezig met compliance-werkzaamheden en/of belastingadvies en/of bijstand in belastingprocedures. Moet een belastingadviseur die compliance-werkzaamheden gaat verrichten, navraag doen bij een belastingadviseur die ooit een procedure voor de cliënt heeft gevoerd?

Eerdere ondoelmatige verplichtingen

De invoering van de verplichte melding van transacties met (rechts)personen in hoog risicolanden, ligt NOB en RB nog vers in het geheugen. Ook toen hebben NOB en RB voor het verplichte karakter van die meldingen gewaarschuwd. De betreffende verplichting werd al snel ingetrokken, althans niet meer gehandhaafd. NOB en RB vragen de wetgever dringend niet weer een ondoordachte verplichting in te voeren voor beroepsbeoefenaren.

Integriteitsrisico's te ruim

NOB en RB merken op dat het voorgestelde artikel 9a, tweede en derde lid bepaalt dat informatie over integriteitsrisico's uitgewisseld moet worden. Het begrip "integriteitsrisico's" omvat meer dan alleen risico op witwassen en/of terrorismefinanciering. Daarmee treedt het wetsontwerp buiten de doelstelling van de Wwft.

Verbod contante betalingen

Voorgesteld artikel 1f Wwft

Het conceptwetsvoorstel introduceert een verbod voor beroeps- of bedrijfsmatige handelaren om betalingen in contanten van € 3.000 of meer te verrichten of te accepteren.

Betekenis voor belastingadviseurs

NOB en RB begrijpen de beweegredenen voor dit verbod. Belastingadviseurs zijn geen beroeps- of bedrijfsmatige handelaren en worden dus niet direct aangesproken door het verbod. In de praktijk zal het verbod wel een rol spelen. Belastingadviseurs die contante betalingen in strijd met het verbod door of aan hun cliënten waarnemen bij hun dienstverlening zullen deze veelal gaan melden op basis van de subjectieve indicator (mogelijk sprake van witwassen).

Toepassingsbereik Wwft

Uit wetstechnisch oogpunt vinden NOB en RB het overigens niet wenselijk dat “natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die beroeps- of bedrijfsmatig handelen als koper of verkoper van goederen” nu geheel uit artikel 1a geschrapt worden. Dit artikel geeft immers aan op wie de Wwft van toepassing is. De Orde is van mening dat genoemde handelaren dan ook in artikel 1a, eerste lid genoemd moeten worden, bijvoorbeeld als volgt:

Deze wet is van toepassing op

- i. banken als bedoeld in lid 2;
- ii. andere financiële ondernemingen als bedoeld in lid 3;
- iii. natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen handelend in het kader van hun beroepsactiviteiten als bedoeld in lid 4;
- iv. uitsluitend voor zover het de toepassing van artikel 1f betreft: natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen die beroeps- of bedrijfsmatig handelen als koper of verkoper van goederen.

Het verdient dan aanbeveling ook de definitie van “instelling” aan te passen om te voorkomen dat onduidelijk is dat handelaren niet onder deze definitie vallen.

Transactiemonitoring uitbesteden aan een derde partij*Voorgesteld artikel 34b*

Het conceptwetsvoorstel creëert grondslagen voor het uitbesteden van transactiemonitoring door Wwft-instellingen aan een derde partij en voor het delen van transacties met andere Wwft-instellingen voor deze transactiemonitoring.

Betekenis voor belastingadviseurs

Naar het oordeel van NOB en RB ligt uitbesteding van de monitoring door beroepsbeoefenaren aan derden niet voor de hand.

NOB en RB zijn graag bereid tot nader overleg.

Hoogachtend,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs
mede namens het Register Belastingadviseurs

mr. W.J.D. Gohres
Commissie Beroepszaken